NORSK OLJEMUSEUM ÅRBOK 2003

NORSK OLJEMUSEUM

Stiftelsen Norsk Oljemuseum

Årsmelding 2003

Norsk Oljemuseum er en stiftelse med formål å være et nasjonalt senter for formidling av informasjon og kunnskap om petroleumsvirksomhetens utvikling og betydning for det norske samfunn. Museet skal både samle dokumentarisk materiale og drive utstillings-, publiserings- og annet undervisnings- og opplysningsarbeid om petroleumsvirksomheten og dens virkninger på det norske samfunnet.

Driften av museet finansieres gjennom en kombinasjon av egne inntekter, fondsmidler og offentlige tilskudd. Driftstilskuddet fra staten ved Olje- og energidepartementet har økt gradvis gjennom de tre siste årene etter hvert som startkapitalen fra det statlige driftsfondet er blitt uttømt. Tilskuddet over statsbudsjettet, kombinert med det årlige driftstilskuddet fra Stavanger kommune og etableringen av sponsorfondet, er helt avgjørende for å skape forutsigbare rammevilkår for museets utvikling og drift.

Det treårige dokumentasjonsprosjektet «Kulturminne Ekofisk» (2002–2004) står fortsatt sentralt i utviklingen av museets fagmiljø innenfor dokumentasjon og forskning. Arbeidet med Kulturminne Ekofisk har også ført museet inn i en dialog med Olje- og energidepartementet og Riksantikvaren om iverksetting av et mer overordnet prosjekt som skal kartlegge og evaluere de nasjonale kulturminneverdiene innen petroleumssektoren.

Arbeidet med å utvikle utstillingene i retning av vitensenter har kommet et viktig skritt videre i løpet av året. Museets utstillinger er blitt merket med den nye maskoten «Petro» som er veiviser i museets vitensenter. Dette betyr at museets gjester i økende grad blir møtt av en interaktiv utstilling som inviterer til «lek og lær» som en viktig stimulans for å skape motivasjon for læring. Intensjonen med dette er å øke interessen for teknologi og vitenskap, særlig blant den yngre generasjonen.

Styrets forslag til nye vedtekter for Stiftelsen Norsk Oljemuseum ble godkjent av fylkesmannen i juni 2003. De nye vedtektene representerer en forenkling og modernisering av museets overordnete retningslinjer. Det innføres også en ny ordning for valg av styremedlemmer. Prinsippet om oppnevning fra stat, fylke, kommune og ansatte videreføres, men i tillegg blir en gruppe på fire styremedlemmer valgt på fritt grunnlag, likevel med føringer som sikrer deltakelse fra både kultur- og næringsliv. Det er styrets oppfatning at en slik ordning vil skape bedre muligheter for å sette sammen et komplementært og hensiktsmessig styre for museet.

Besøkstallet for 2003 ble 59.000 gjester, mot 61.000 i driftsåret 2002. Det er mye som tyder på at publikumstilstrømningen er i ferd med å stabilisere seg omkring dette nivået. Resultatet er tilfredsstillende når vi sammenlikner med andre kulturinstitusjoner i regionen og tar utgangspunkt i det befolkningsgrunnlaget museet henter sine gjester fra.

Styret

Styret i Stiftelsen Norsk Oljemuseum har i 2003 hatt følgende sammensetning:

Styremedlemmer	**Varamedlemmer**
Finn Roar Aamodt, styreleder, *OLF*	Nils J. Heilemann
Tormod T. Våland, nestleder, *Stavanger kommune*	Helge Sørås
Arild Nystad, *Olje- og energidepartementet*	Farouk al-Kasim
Bjørn Vidar Lerøen, *Statoil*	Einar Bergh
Hans Riddervold, *Norsk Petroleumsforening*	Kjell Ursin-Smith
Lars A. Myhre, *Landsorganisasjonen i Norge*	Sigrid Werner
Janne Johnsen, *Rogaland fylkeskommune*	Siri Meling
Ida K. Andersen, *Norsk Oljemuseums Venner*	Michael Boxill
Kristin Øye Gjerde, *Museets ansatte*	Svein Terje P. Førland

Det er avholdt fire styremøter i perioden. Styret er blitt jevnlig orientert om alle vesentlige forhold knyttet til museets drift. I henhold til de nye vedtektene ble det i løpet av høsten 2003 oppnevnt nye medlemmer til museets styre. Styret kom sammen til sitt første møte 18. desember med følgende sammensetning:

Styremedlemmer	**Varamedlemmer**
Arild Nystad, *Olje- og energidepartementet*	Farouk al-Kasim
Kristine Gramstad, *Rogaland fylkeskommune*	Nils Terje Oma
Lars A. Myhre, *Stavanger kommune*	Aina Hauge
Kristin Øye Gjerde, *Museets ansatte*	Ingrid Hart
Finn Roar Aamodt, *Petroleumsbransje/næringsliv*	Maiken Ims
Bjørn Vidar Lerøen, *Petroleumsbransje/næringsliv*	Kristin B. Nebben
Linda Bernander Silseth, *Kultur/utdanning/forskning*	Unni Lyngved
Anders Haaland, *Kultur/utdanning/forskning*	Bjørn Djupevåg

På det konstituerende møtet ble Finn Roar Aamodt gjenvalgt som styreleder med Lars Anders Myhre som nestleder.

Personale og arbeidsmiljøforhold

Den samlede arbeidsinnsatsen ved museet har utgjort ca. 18 årsverk, inkludert timebetalt ekstrahjelp. I tillegg til dette kommer to stillinger som sivilarbeidere. Antall ansatte har vært stabilt gjennom hele perioden med liten grad av utskiftninger i personalet. Det er høy grad av likevekt i fordelingen

satt et betydelig lavere antall enn de 8500 skoleelevene som besøkte museet i 2001. Mange skoler rapporterer at deres økonomiske situasjon er for anstrengt til å gjennomføre denne type ekskursjoner. Dette kombinert med forbudet mot egenbetaling, som ble innført i 2002, gjør det vanskelig for mange å besøke museet.

Norsk Oljemuseum har også i 2003 arrangert et større lærerseminar med god deltakelse. Seminaret ble arrangert i samarbeid med Oljeindustriens Landsforening. Sammen med Stavanger Maritime Forum og Stavanger Offshore Tekniske skole, flere opplæringskontor og representanter fra den offshore- og maritime industrien arrangerte museet «Åpne Offshore- og Maritime Dager» i oktober. Rundt 400 elever på 10. klassetrinn besøkte disse dagene museet og fikk verdifull yrkesveiledning.

I 2003 arrangerte museet åtte aktivitetssøndager med program som passer for barnefamilier. Publikumstilstrømmingen til disse dagene har vært god, og spesielt vellykket var aktivitetsdagen «Gudar i Oljå». Elever fra Lundehaugen videregående skole framførte et selvlaget teaterstykke basert på Asgjerd Taksdals hefte om den norrøne gudeverden og bruken av norrøne navn på oljefelt. I tillegg til aktivitetsdager hadde museet egne pedagogiske tilbud i vinter- og påskeferien.

Den kulturelle skolesekken er en bred satsing på kunst og kultur i grunnskolen som skal sikre at elevene får med seg opplevelser, kunnskaper og refleksjoner knyttet til uttrykksformene film, scenekunst, visuell kunst, litteratur, musikk og kulturarv. Gjennom dette programmet ble Norsk Oljemuseum og Norsk Teknisk Museum tildelt kr. 500 000,- for å utvikle samarbeidsprosjektet «Energijakten – en framtidsodyssé». Sammen skal museene utvikle interaktive utstillingselementer som viser prinsippene bak solceller, varmepumper og vindenergi. For å utvikle de tilhørende pedagogiske tilbudene har vi inngått samarbeid med Haga skole i Tananger og Nordberg ungdomsskole i Oslo. «Energijakten» vil bli et bidrag til museets vitensenter.

Driftsøkonomi

Museets driftsøkonomi har gjennom hele perioden fått stor oppmerksomhet både fra styret og administrasjonen. Samspillet mellom museets egne inntekter, bruk av ulike typer fondsmidler og direkte driftstilskudd fra stat og kommune utgjør museets særegne «blandingsøkonomi». Denne driftsmodellen har så langt fungert godt, men museet mangler fortsatt langsiktig forutsigbarhet på inntektssiden for å ha stabile rammebetingelser for videre utvikling. I denne sammenheng har det vært gledelig å konstatere at staten ved Olje- og energidepartementet de tre siste årene har bidratt med gradvis økende tilskudd over statsbudsjettet. For 2003 ble det bevilget 3,0 mill kroner i driftstilskudd over statsbudsjettet, og for 2004 er dette økt til 4,0 mill kroner. Det er likevel viktig å merke seg at Norsk Oljemuseum i 2003 bare mottok 39% av sine driftsinntekter fra offentlige finansieringskilder (statstilskudd, statlig driftsfond og kommune). Dette er en svært lav prosentandel i forhold til andre museer med nasjonale oppgaver som det vil være naturlig å sammenligne med.

Regnskapet for 2003 viser et negativt driftsresultat (før anvendelse av midler fra statlig driftsfond og forskningsfond) på kr. 755.281,-. Underskuddet blir dekket med kr. 555.281,- fra det statlige driftsfondet og kr. 200.000,- fra forskningsfondet. Museet har hatt god likviditet gjennom hele året. Prinsippet om fortsatt drift er lagt til grunn for utarbeidelsen av regnskapet.

Driftsfondet som i 1998 ble gitt av staten v/Olje- og energidepartementet, var opprinnelig på 10,0 mill kroner. Siden åpningsåret 1999 er disse fondsmidlene brukt til å balansere den økonomiske underdekningen av driften. Etter uttaket for 2003 er fondets størrelse redusert til kr. 637.944,-. Status for forskningsfondet ved årets utløp var kr. 1.224.677,-.

Museet har i løpet av de to siste årene etablert et sponsorfond med en samlet grunnkapital på 27,7 mill kroner. Styret har funnet det riktig å organisere sponsorfondet som en egen stiftelse med separat regnskap. For 2003 er det overført 1,3 mill kroner fra sponsorfondet til museet til driftsformål.

Utleie til serveringsvirksomhet og museumsbutikk

Serveringsvirksomheten ved Bølgen & Moi Stavanger AS er basert på en leieavtale med museet. Leietaker har i 2003 fortsatt den positive utviklingen vi har sett de siste årene, med økende tilstrømming av gjester og et positivt omdømme som en av Stavangers fremste kvalitetsrestauranter. Produktet er blitt godt innarbeidet i markedet og holder et høyt nivå. I kombinasjon med museet og museets utleie av møterom er serveringsvirksomheten et stort aktivum for anlegget som helhet.

Museumsbutikken AS har siden 2001 vært drevet som et eget driftsselskap heleid av stiftelsen Norsk Oljemuseum. Driftsåret 2003 ga en samlet omsetning på kr. 1.015.218,- med et positivt driftsresultat på kr. 189.651,-. Dette er en omsetningsøkning på 10% fra 2002. Butikkens økonomiske bidrag til museet skjer gjennom betaling av husleie og dekningsbidrag for administrative kostnader. Butikken har utviklet seg til å bli et viktig supplement for de besøkende til museet, men butikken nyter også godt av det stabile tilsiget av gjester til Bølgen & Moi.

Videre arbeid – sentrale utfordringer

Et hovedpunkt i museets framtidige strategi er å fortsette arbeidet med å utvikle nye utstillinger og skape aktivitet som vil gjøre museet mer attraktivt for publikum. Dette utviklingsarbeidet vil ha sitt tyngdepunkt i *vitensenterfilosofien* – som går ut på å lage installasjoner og utstillingselementer med et klart interaktivt preg. Målet skal være å invitere til «learning by doing» og stimulere særlig ungdom til interesse for teknologi og vitenskap.

Styret har i løpet av 2003 registrert en ytterligere nedgang i antall skolebesøk til museet. Det vil være en prioritert oppgave å arbeide videre med å legge til rette for å øke antall besøkende fra skoleklasser og barn og ungdom generelt.

Museet ser det som en viktig oppgave å styrke arbeidet med å ta vare på et bredt spekter av kildemateriale fra *oljealderen*. Dette kan skje gjennom konkrete prosjekter, men det er også viktig at museet for framtiden disponerer

ressurser som gjør det mulig å drive systematisk og kontinuerlig innsamling, sikring og bearbeiding av relevant historisk materiale. Et slikt arbeid vil være en nødvendig forutsetning for å kunne fungere som en nasjonal faginstans innen petroleumssektoren.

I forlengelsen av arbeidet med dokumentasjonsprosjektet «Kulturminne Ekofisk» har Riksantikvaren etterlyst en *landsverneplan* for petroleumssektoren, som kan være et redskap for å kartlegge og evaluere sektorens kulturminner og -miljøer på en helhetlig måte. Museet har tatt initiativ overfor Olje- og energidepartementet om oppstart av en slik planprosess. En slik helhetlig sektorplan vil være til hjelp for en rekke myndighetsorganer og vil samtidig ruste Norsk Oljemuseum til å fylle rollen som etatsmuseum og fagorgan i kulturminnespørsmål.

Den viktigste utfordringen vil fortsatt være å etablere en langsiktig driftsmodell som gir forutsigbarhet og setter Norsk Oljemuseum i stand til å etterleve de mål som er nedfelt i institusjonens vedtekter. For å oppnå dette vil det være nødvendig å avklare museets faglige sektoransvar og framtidige økonomiske rammevilkår. Styret synes i denne sammenhengen det er positivt å registrere innholdet i Energi- og miljøkomiteens enstemmige merknad i forbindelse med Stortingets behandlingen av statsbudsjettet for 2004, der det i B.innst.S.nr.9 (2003-2004) heter at; *«Komiteen ber Regjeringen på en egnet måte gi en omtale om fremtidig organisering og drift av Norsk Oljemuseum»*. På denne bakgrunn ser styret fram til en videre dialog med Olje- og energidepartementet om museets framtidige utvikling.

Stavanger, 10. mars 2003

Finn Roar Aamodt
Styreleder

Lars Anders Myhre
Nestleder

Arild Nystad

Kristine Gramstad

Bjørn Vidar Lerøen

Anders Haaland

Linda Bernander Silseth

Kristin Øye Gjerde

Finn E. Krogh
Direktør